

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΟΥΡΑΚΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. ΠΕΑ II 42/1970

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευτέρ. 1969/ 20-1-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Φούτσια*...
(παιλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας *Ἐσθιδουράν Μιληρᾶς*
Νομοῦ *Λαυωνίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Γιαλίζα-*
νις.. Ἐμμανουήλ. ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Φούτσια Μορεμβασίας*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *2 μῆνες*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Νικητ. Μαρμαραγιάννης*

ἡλικία... *36*... γραμματικαὶ γνώσεις *Καὶ ἑλληνικαὶ Δημοτικοῦ*
..... τόπος καταγωγῆς *Φούτσια*.....

Ἄ. Γεώργιος Μαρμαραγιάννης

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Μ. Ἰδία. Ἐκαλλάξ*.....

Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *Ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα*.

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἐργαζομένηται Ἕλληνας καὶ ξέν. χωρικοὺς.

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *Ἐνίοτε καὶ καὶ ἐνίοτε ὅχι*.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... *οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται ἐν ἀμφοτέρας τὰς ἐργασίας*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ναί*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

ἐργάζοντο... ξένοι ὡς σέμωροι ἢ ἄλλοι ἐνοικίῳ μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) *Σέμωροι* Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

πληρωτέρας κοινωνικῆς στάθμης

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *ἐν ἀμφοτέρας*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἐχρη-*

σιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ἐποχικῶς ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἢ ἀμοιβή των ἦτο καὶ ἐν εἶδος καὶ ἐν χρήμα

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι καὶ δούλαι προσερχόμενοι ἐκ τοῦ ἴδιου τοῦδεσίου*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ἐν τοῖς ἐκδοτέσι γαιουτήμονασι τοῦ τόπου των*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... *Ναί* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν
κόπρον καὶ δι' ὀργώματος

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 1927

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. τὸ σιδηροῦν ἄροτρον

καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ 1927

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. τὸ μονόφτερον ἄροτρον χρειαζο-

μεῖται ἐν πεδινῶν κτήματι καὶ τὸ δίφτε-
ρο αὐτοῦ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.

2. 5. 8.

3. 6. 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ἀπὸ 4. 1927

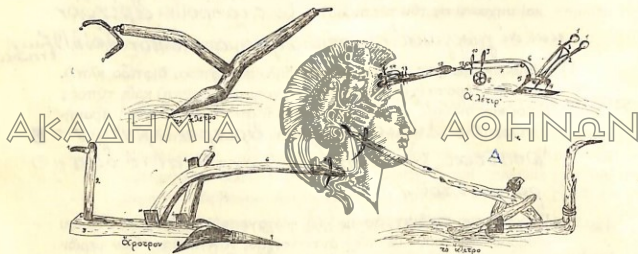
3) Μηχανὴ θερισμοῦ. Δὲν χρησιμοποιεῖται

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ὀλωνισμού *ἔχρησιμ. αὐτοῦ κ. αὐτ. 10 εἰς*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *κατασκευάζεται κατὰ τὰς ἐξοχὰς αὐτοῦ καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ*.....
... γεωργούς.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.6.11.

2.7.12.

3.8.13.

4.9.14.

5.10.15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ..ὕνι..τοῦ..ξυλίνου..ἀρότρου..ἦ..το..καί..
εἶναι..μίας..μορφῆς..διὰ..τὴν..ἀροτρίασιν..
ὅλων..τῶν..χωραφίων..θεδίων..καί..ὄρεϊνάν

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

...καρτωμένη...

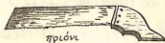
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου.....

ἦ..το..ξύλινη..καί..ἀπὸ..ἐκτῶν..χρησιμοποῖ-
ται..ἢ..σιδήρῳ.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

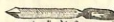
χρησιμοποιοῦνται..ἑώραντα..τὰ..ὡς..
ἀνω..ἀναγραφέντα..ἐργαλεῖα.....

πριόνι

ἀρίδα

ρινί ἢ ξυλοφάι (ἀνάρι)

Ερωτ. 2 (στ') Η ίδια μορφή του ξυλίνου α-
φ' ότου υώηρχε και άλλτε και τώρα, ο-
μοιοζει με το άλλο του τετάρτου σχήμα-
τος με τις εξής διαφορές. Η απόσβεση του
σταθариου γίνεται άκρως εω της γωνίας της
κουντούρας και τα φτερά ξύλινα και αυτά
αρχίζουν από την βάση του υνίου και τότε
δύ εω του σταθариά έχει κλίση αντίθετον της
επιονιζομένης.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Βόες, ἵπποι, ἡμίονοι καὶ ὄνοι.

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν: ἔχρησιν ποιοῦνται καὶ χρησιμοποιοῦνται καὶ 2 καὶ 1 ζῶον.

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμά με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ἦτο καὶ εἶναι ἀναγκαῖοι ε. ζυγοί....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

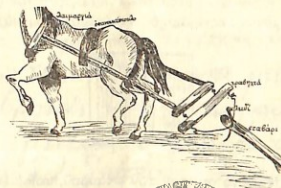
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχού: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται, δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). λέγεται καὶ κριτσὶ καὶ καὶ καὶ λούρι.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; Ἰούλ. 30 πλεῖ.

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; Β. 4. 5. με. στό. λαιμό. κουλούρα. ἢ λαιμαριά καὶ 2 τῶν ἀλαχίων αὐτῆς προσδέτομεν σχοινιά, τὰ δὲ ὡς ἐφαπτόνται καθ' ἑλκὸν τὸ μήκος τοῦ ζώου. εἰς ἀργότερων τῶν ἀλευρῶν.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει το ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινῶς) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *ὁ ἀγεωργὸς ἀρχαίως ἢ*

γυνῆκε... ὅχι... καὶ ὁ ὑπηρετὴς ἀρχαίως.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ εὐλινον ἄροτρον, (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Φοροῦκε... τὴν... ζεύξιμον...*

στὸ λαμπρὸ καὶ κατασκευασμένον... τῶν βοδιῶν... τὸ... ζεύξιμον... τὸ... κρισεῖται...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρὸν ἄροτρον.....

Πατὰ... τῶν... ἰδίων... τρέφον...

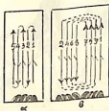
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Πατὰ... ὁ γεωργὸς... τὰ ζῶα... με... σχοινί... τοῦ... ἅκρων... ἔχουν... δεθῇ... εἰς... τὰ κέρατα... τοῦ... ζῶου... ἀποσκευμένου... ἐπὶ... βοδιῶν... τῶν... δὲ... ἄλλων... ἀπὸ... τοῦ... καώστρι...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ χωράφι ὀργώνεται καὶ κατ' ἐξέχον γραμμὴν καὶ περιφερειακῶς ἀναλόγως τῆς φύσεως τοῦ χωραρίου.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (ἑλλ. σπορὴς ἢ σπορίες, ντάμες, σιασιές, μεσορῆδες κ.λ.π.) ; Ποῦ τὰν καὶ γίνεται εἰς λωρίδας (σπορίες)

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Ἐχωρίζετο με αὐλακιάν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκοπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; ὅπου τὰν εἶδον τῶν ἀνδρῶν ὅπου εἶδον

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ δίκμοις τῶν αὐλάκων, με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ὅπου τὰν εἶδον καὶ ματα γίνεται ἡ δίκμοις τῶν αὐλάκων πλαγίως

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Ἡ σπορὰ τῶν δημητριακῶν...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά, π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Γίνεται ὀργὼμα δι-
νῶς τὸ Φθινόπωρον μετὰ τὰς ἀρ-
τας βροχὰς καὶ μετὰ παύσιν
μηνὸς γίνεται ἡ σπορὰ τῶν Δημη-
τριακῶν διὰ δευτέρου ὀργώματος.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀποστήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνονται 3 καὶ 4 ὀργώματα πρὸ
τῆς φτενύσεως τῶν

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαισιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἔτι δύο ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχὴν; Δύο ὀργώματα τὸ Φθινόπωρον.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Χρησιμοποιεῖται τὸ δισάκι.
(σαμικόλι).

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ
τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μ.Ε. ἑλληγοειδῆ.*

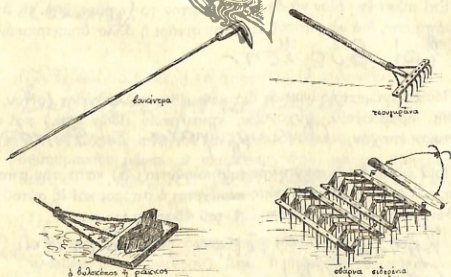
σ.ι.η.ρ.α.ν... ρ.α.β.δ.ο.ν... ἢ... δ.ω.ρ.α.ι.α... ἔ.χ.ε.ι... τ.ο.σ.α.π.ι... κ. ἄ. κ. α. ἢ... ε.ἰ.ς... τ.ὸ... ἔ.ν... ἄ.κ.ρ.ο.ν... τ.οῦ... β.ο.υ.κ.έ.ν.τ.ρ.ο.υ... ἢ... μ.ὲ... ἄ.λ.λ.ο.ν... τ.ρ.ό.π.ο.ν...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *γ.ι.κ.ε.τ.α.λ.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφαίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή γίνεται μὲ... ξοῦαρι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάππα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν).....

Χρησιμοποιοῦνται καὶ τὰ ἑξῆς.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὀργωμὰ καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Τὸ ὀργωμὰ γίνεται μόνο ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ζευγολάτην.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.....

Τὰ χωράφια τὰ δώδεκα εἶχον ὁσπρή τὸν ἀρογούμενον ἔχρον με' δημητριακά.....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Τὰ ἴδια.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ὁσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.....

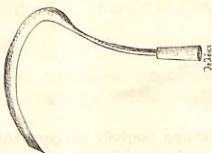
Ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια, ὡς γίνεται καὶ σήμερον.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ..Τὸ θερίσμα ἐγίνετο μετὰ τὸ δρεπάνι..

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερίσμου, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

.....Τὸ ἀρωγὸν εἶδος.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μετὰ ποῖα ἀντικαταστήσει ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διατροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Μετὰ δρεπάνι.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θερίστικου ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ· (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
 ..ἦτο καὶ εἰκὴ ὀδοντωτὴ·

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
ἦτο ξύλινος.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Οἱ. τε. κ. ἤτοι... ἑργασταστον.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὁ. ε. ἢ. το. οὐτε... καὶ. εἶναι.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *ἢ... εἰ. κοπ. ὡδ. τους. αἰ. ὡ. τοῦ. ἑδάφους.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἢ... εἰ. κοπ. ὡδ. τους. αἰ. ὡ. τοῦ. ἑδάφους.*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χειρές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι, ῥι θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ. ἴδιοι. οἱ. θερισταί... ἀποθέτουν. ὡδ. τοῦ. ἑδάφους. τὰ. δράγματα. ὡδ. τοῦ. ἑδάφους. ἢ. χερόβολα.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρός) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζὶ, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ. χερόβολα. τοποθετοῦνται. ὡδ. τοῦ. ἑδάφους. ὡδ. τοῦ. ἑδάφους. μαζὶ. καὶ. μετὰ. κεφάλι. τῶν. σταχύων. εἰς. τὴν. αὐτὴν. κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. *και ιδω ληγονται ἀγκυλεις*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

*θερίζουν και ἀνδρες και γυναικες
 μεταφορικῶς ἀπὸ τὸν ἴδιον τό-
 πον*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθιον, (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπήν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατέ με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

*και ἀπὸ τὰ δύο εἶδη
 ἢ ἀμοιβῆ των ἢ εἰς εἶδος καὶ
 εἰς χρῆμα ἢ μετὰ
 παροχῆς φαγητοῦ*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφέρον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Ἄν. γυναικες φοροῦν ἑλαφρὴ σιμῶνη
 ρωματικὴν συνήθως φορεῖται γό-
 ρημα ἀπὸ ἀριστερᾶς των χε-
 ρῶν των*

- 4) 'Εδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Δὲν δίδεται ἀφοροχὴ κατὰ τὴν
ἐκάρξιν τοῦ θερισμοῦ ἀλλὰ μόνον κατὰ
τὴν ἀφάρξιν τῶν σταχῶν -

- 5) 'Ετραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Συνήθως δὲν τραγουδοῦν -

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Ἀφήνουν, στὸ τέλος μέρες δύο
ρίαν ἀθήριστη, τὴν δὲ δὲν θε-
ρίζουν. Ὠριωτέραν ἡμέραν ὠλὴν
Σαββάτου -

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

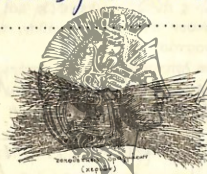
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Συνήθως ἀμέσως -

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

Ἐφ' ἡ. τοῦ ἔδαφους. ἔλα δεματιὸν καὶ ἔφ.
αὐτοῦ τοσοῦτον. μὲ τὰς κεφαλὰς...
τῶν σταχυῶν. ἔστραμμένων καὶ φέταν.
διωδυσκιν. τὰ χειρὰ βόλα 40-50 τὰ δέκτον
ἐξ δεμάτια. μὲ μεγάλην ὀλίσκην. χρ. 4-
σιμωοισύντες. μόνον τὰς χεῖρας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια τοσοῦτονται.....
ἀφ' ἡ. ἔδαφους. ἔδωδε διδὸς μὲ τὰς
κεφαλὰς τῶν σταχυῶν. ἔστραμ-
μέναι. ὡς τὰ μέλα.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Πρὸ τοῦ 1920 καὶ συνεκίσταται.
Τὸ φύτευμα γίνεται τὸν Μάρτιον
καὶ τὸν Ἀπρίλιον.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....
- Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμή-
λων γίνεται καὶ μὲ τὴν σκα-
πάνην καὶ μὲ τὸ ἄλετρι.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....
- Βουνοδίστα φαειότερον καὶ
καὶ συνηθίζεται. Ἐν ἀρχῇ.....
σπέρνεται, κατόπιν θερίζεται, ξη-
ραίνεται, δίνεται εἰς δέματα καὶ μεταφε-
ρεται εἰς τὴν ἀγορὴν.....
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μετ' οὗτον ἐργαλείον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Ὁ σανὸς θερίζεται κατὰ τὸν Μῶϊον
- (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Τό χωράν... ~~και~~ βίκοι... ~~η~~ ~~φοι~~
 ξύλων... ~~αφαι~~ ~~ξερα~~... ~~και~~ ~~αφαι~~ ~~ξηρα~~... ~~η~~
 αβωμένοι... ~~και~~ ~~αφαι~~ ~~ξηρα~~... ~~δίνεται~~ ~~στ~~ ~~μ~~
 γάλα δερμάτια.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... Μετεφέρουντο εἰς ἄλλην θέσιν τὰ
 δεχόμενον... θεμωνοστάσι τοῦ χωρίου
 ὅθεν αἱ... οὐ χωριοί... ἐξεστέρουν
 καὶ μεταφέρουν τὰ δερμάτια εἰς χωρίον
 ζούσας θεμωνίαις

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

... ὁ χώρος λέγεται θεμωνοστάσι
 καὶ ἡ τοποθέτησις γίνεται κυκλικῶς
 καὶ τὰ σταχυὰ ὡς καὶ μέσα

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνεκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι;

... Ὑπῆρχεν ἀνεκαθεν εἰς τὸν τόπον σας
 (χωρίον) ἄλωνα διὰ τὸν άλωνισμόν...
 ὅθεν ἐγένετο μετὰ τὸν άλωνισμόν ὁ χω-
 ρισμός τοῦ ἀχύρου ἀπὸ τὴν καρπὸν διὰ τοῦ

χυχίστη

- 4) Πῶς κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... Τὸ άλώνι... μαρτυρεῖται...
 ἔξωθεν τοῦ χωρίου... εἰς ὁρομήνη...
 μέσος... ὅθεν χρυσηροῦνται
 τὰ ἀλόνια

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

... ἀπὸ λῶνι ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας
καὶ ἡ χρῆσις του ἐγένετο με συμα-
ρυνήσκειν συρὰν

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ;

ἤρξετο ἀπὸ τῆς μήλα τῶν καὶ
τελειώθη τέλος Αὐγούστου

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ...

τὰ ἀλῶνια μέχρι τοῦ ἐλίου
καὶ ἦσαν καὶ χωματάλωνα καὶ
πετράλωνα

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ...

καθαίρετο ... ἀπὸ ἐνα-
δαίρετο ... ἐλίου με ὡλὸν ἐκ
μείγματος κούρου βοῶν καὶ ἀχύρων

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὁχι

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ὅλω-

νισμόν· Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δελνίσια... τοῦδε τοῦ...
 ἐλῶν... ματα... σι...
 φαινομένη... με... σταχύ...
 ὡς τὰν... τοῦ...
 ὡς τὰν... τοῦ...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

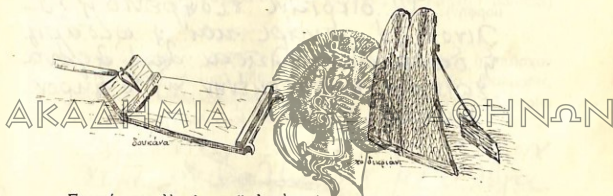
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δουκάτη, βουκάτη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλώνισμα... πρὸς... ἀχυροποίησιν...
 τῶν... σταχύων... γίνεται... διὰ...
 καταπατήσεως...
 φαινομένων... ζῶων...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὅποια περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Τοῦ...
 ...νισ. μα. χ. γίνεται... κατὰ... τὸν ἀρ. ὡς...
 ...ριχ. αρ. ὁ μιν. ον. τρέπον...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυσμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Δεν χρησιμοποιεῖται οὐδὲς ἐκ τῶν ἡλωνιστικῶν μηχανημάτων ἐν τῷ ἀλωνισμῷ τῶν χειρ. καὶ αρ. ὡς...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεταί) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.)... *Ἐγίνετο διὰ τὴν φραγὴν καὶ τὰ ρεβύδια.*

κοπάνος ἐτρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κατόνισμα μικροῦ σποροῦ δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; ... *Ἐγίνετο μόνον διὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

... *Δὲν σχηματίζονται τοῦτοις
τρόποις διὰ τὰς στιγμὰς*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

... *ἔτραγουδούσαν τραγούδια καὶ
τέσσερας οἱ βαλμάδες*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιατικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

... *ἐπὶ ἀλωνιστικῇ
μηχανῇ σχηματίζονται ἀπὸ τοῦ*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Στὸ τόπος μας εἶναι
πρὸς τὸ ὅσον ὅταν ἦτο ἐτοιμὸν τὰ αὐτὰ
λινισμὸν στὰ δρι. νὰ λείχεται
ἐξῆς τοῦ λειῶματος καὶ ἐκρηγματοῖτο
διὰ τὸ λίνισμα τοῦ δικριδι. καὶ τοῦ δικρι*

τοῦ δικριανίου (ἐξ Ἰλίου)

τοῦ δικριγιανίου (ἐξ Ἰλίου)

τοῦ δικρι (ἐξ Ἰλίου)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. . .

ματιζόμενος σωρός ἔχει σχῆμα
ἐοικυῖες καὶ οὐδὲν τι ἕτερον
ὡς εἶπω κατὰ τὴν ἐναρξιν
τοῦ λιχνιστοῦ διαταγέται

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. . .

τὸ ἀνέμισμα
γίνεται μετὰ τοῦ φτυαρίου καὶ τοῦ θρινά-
κι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνοῦν καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γ-
υναῖκες

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν πρῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῆτος κλπ ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων
λέγονται κόνδυλα καὶ ἀποχωρίζονται
τοῦ καρποῦ μετὰ τὴν αἰσούην

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

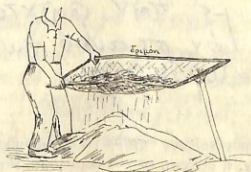
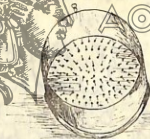
Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα): διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Δεν γίνεται ~~δε~~ επιπλέον αλμ
νισμα αναγεφμενον εἰς τὴν ἰ
πώτησιν ταύτην.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα χονδρὰ/τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

χονδρά τεμάχια των σταχυών (τους κοντύλους, κομπιά κ.α.) ;.....
 Η θάλαση τὰ καρῶν φῶς τὰ
 χοιρὲ τέρεχια τῶν κορυφῶν
 γίνεται ἡδὺ κόσκινο.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

νων με ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τύπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν).

Τὸ τελειὸν μαδαρισμὰ γίνεται
 μὲ τὸ κόσκινον.

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

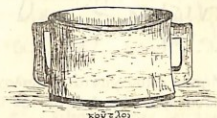
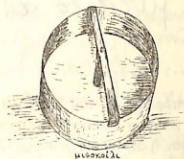
Τί νοῦται εἶναι ὡς ἀνωτέρω
 εἰς τὴν ἐργασίαν ἀναφερόμεται
 μὲ τὴν προσοχὴν οὗτως ὡς
 ὁσὶ λαμβάνουν καὶ τὴν γούρην τοῦ
 χειρὸς εἶναι οἱ λιχνίσαντες ἀπὸ τὸ ἡλιακὸν
 φέρον τοῦ σωροῦ καὶ τὸν ποσόν κλπ. μαστῶν

- 8) Ἀλλὰ εἴμαι προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ὀλίγους κόκκους καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν γούρταν κλειστὴν κάνουν. τὸν σταυρὸ των εὐχόμενοι «καλοφάτω».

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὁκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέρατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

γ. ὡ. ἡ. ρ. ξ. εν.
 ἡ. δευτέρα μέχρι πρὸς 15^{την} εν. καὶ
 διευκύνει τὸ μέτρομα γίνεται μετὰ
 τενεμὲν ὡς φέρεται 12½ δεκάδων

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀκουστιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ...

Τὰ 30 αὐτὰ βάρη κα-
 τεβάνοντο μέχρι πρὸς 30^{ην} εν.
 τὸ ἀλωναίον κατεβάνον καὶ μέχρι
 σήμερον χρησιμοποιεῖτο ἀνεκμὲν
 ὡς τενεμὲν ὡς φέρεται

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
 κάς συνθηκὰς) ...

ἀποθηκεύετο ἐντὸς τοῦ
 οἴκου ἐν συλλογῇ παραγωγῆς συνήθως

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἀχυρὸν ἀφ' οὗ
 κείνη ἐν τῷ ἀχυρῷ

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογὴ γίνεται μετὰ τὸ ἀλῶ-
 νισμα

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὁπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ...

Ὁ πλέγμα ἀρτῶν τοῦ σπόρου ἢ
 διαλογὴ τοῦ σπόρου

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της ; ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Ὁ πλέγμα ἀρτῶν τοῦ σπόρου

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ ἔθιμον τοῦ ἀναμματος τῆς πυ-
 ραῖς γίνεται πρὸ τοῦ παραμο-
 νῆν τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ Παναγίας
 τῆς 23 'Ιουνίου

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

Μόνον τῆς ὥρας ἑκατὸ ἡμερομηνίας
 τῆς εὐφραν ἐν τῇ πλατεῖᾳ τοῦ
 χωριοῦ

- 2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Αολως εδω ληγεται φωτια -

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;...

Συνιδως ελοι μας νεοι κει
χεροι

- 2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια την πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, από ποιον μέρος;

Οι κω φηω ωλφρουτ αι ξυλα φως
της αυλης των.

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τα κοοδεταν ες σφραν και
ακωτουτ της σφραν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- γ'. Ποιαί αι συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξερκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

Οδω ληγου, οταν ωλφουκ, τειω-
τε αω τα κω φηω ωλφκ της
εωκως < κα αλλεζη δ κωκωσι κ
κα ελφω ετωκωστωρο>>>

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Πηδων εωκω αω της φωτιαν
μει φωρεν.

- 3) Τί καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Καίγονται υλίδες. Ξηροί/-

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

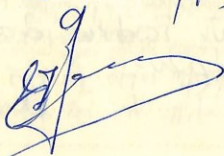
Οχι.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Τὴν παραμονὴν τοῦ Ἁγίου Πωλίου
τῶν Ριζικφῶν ἐν τῇ ἐλατσίᾳ
τοῦ χωριῶν ἀνὰ τοὺς αὐρᾶν με
ξηροῦς καὶ δούς καὶ ἀνδρῶν μετὰ
φορὰς εὐχάριστα. <καλὸν κρόνον>

Εὐν Φουτιοῖς τῇ 20 Ἰανουα-
ρίου 1970

ὁ διδῶς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

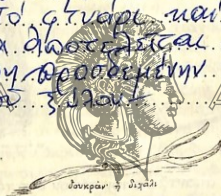
ΑΘΗΝΩΝ

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἡ δὲ 1^η 9^η ἀρχίζει μεθ' ἡμέρας
5^η ἀφαιρματικῆς ὥρας
ἀρχεται τὸ ἀλύνισμα -

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἷς τινες τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δονκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὸ δικοῦλι εὐδαιμονοῦν
Τὸ δονκράνι καὶ τὸ αἰσάρι
ἢ ὁλοῖα ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀφαιρμα
ξοῦσιν ἀποδεμένην ἐν τῷ ἄκρον
μακρὰ ξύλου

δονκράνι ἢ διχάλι

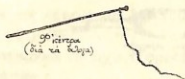
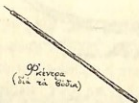
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικοῦλι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιατικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; ...

ῥίπτει μετὰ τὸ δικοῦλι
τοὺς ἀκόπους στάχους

- 14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἄλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχού φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Χρησιμοποιεῖται ἀλωνόβερρα ἐξ ὁλοῦ
βίζα καὶ ὁλοῖα ἀποτελεῖται ἀπὸ
ράβδον ξύλου ἐν τῷ ἄκρον τῆς
ῥοίας ἔχει ἀφαιρματικὴν ἀφαιρματικὴν
ἢ ὁλοῖα κατὰ τὸ ἀπὸ τὸ ἄκρον
στέρως

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστῆς καὶ ἀγωνιστῆς), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνέλαμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ἀλωνίζον μετὰ ζῶων ἀλγῶν
ἐστὼ οἱ βαλμάδες με ἀλογα
συνηθως

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόππανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Πλὴν τοῦ ἀνωτέρω φάσκει δὲν εἶχε
προωφισθῆσαν ἔκκεροι

- 19) Ὁ κόππανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;